

Quan les preguntes obliguen el museu a mirar-se

Publicat per [Roser Mendoza](#) [1] el 18/11/2025 - 13:12 | Última modificació: 20/11/2025 - 13:02

Continuar, i amplia, la conversa iniciada per Raquel Torrecilla Pallarès, membre d'Interacció, a LinkedIn

Les preguntes que [Raquel Torrecilla Pallarès](#) [2] ha compartit arran de la [XXI Jornada de Pedagogia de l'Art i Museus](#) [3] no són simples interrogants metodològics. Són una intervenció política. Són un recordatori que el museu, la seva arquitectura, els seus rols, les seves prioritats, és una construcció que pot ser llegida, disputada i transformada. I sobretot, són un avís que el debat no es pot quedar en el recinte d'una jornada: necessita espais públics de pensament, com **Interacció**, que permetin aprofundir-hi i donar-los continuïtat.

La força de les preguntes de Torrecilla Pallarès a [LinkedIn](#) [4] rau en el fet que no busquen una resposta concloent. El que fan és revelar els fonaments que organitzen el museu i que sovint passen desapercibuts: jerarquies implícites, criteris de valoració, distribucions de recursos, expectatives imposades, formes de legitimitat que es mantenen més per inèrcia que per necessitat. Quan pregunta si la mediació ha de ser subalterna de l'exposició, la qüestió real és una altra: qui defineix la centralitat i qui queda a la perifèria? Quines polítiques ho fan possible? Quins pressupostos ho consoliden?

El mateix passa quan pregunta si el comissariat pedagògic pot transformar la institució. La resposta fàcil seria que sí. Però aquesta afirmació només té sentit si la institució està disposada a revisar la seva economia interna de poder. Per què els pressupostos de mediació continuen sent estructuralment més baixos? Què diu això sobre el model de museu que sostenim? Quines idees sobre el públic, el coneixement i el valor artístic hi ha darrere d'aquesta asimetria persistent?

També és significativa la pregunta sobre què hauria de veure el públic: el relat acabat o els processos? Mostrar processos no és només una opció pedagògica: és una decisió política. Fer visibles les condicions que fan possible una exposició, és a dir, els dubtes, les tensions, les renúncies, els criteris de selecció, és desemascarar la ficció de neutralitat del museu. És reconèixer que les sales, els textos, els racons i els absents formen part d'una arquitectura que comunica tant com l'obra. I que aquesta arquitectura està travessada pels mateixos biaixos, prioritats i restriccions que organitzen qualsevol institució pública.

Les preguntes sobre la feina real de les mediadores, sobre el lloc que ocupen infants i docents, sobre per què l'artista manté una centralitat que ofega altres formes de coneixement, dibuixen un patró coherent: la mediació no és una peça menor; és un espai de tensió entre el museu que és i el museu que voldríem que fos. Un espai que, quan és infrafinançat i invisibilitzat, reflecteix exactament quina concepció institucional del públic s'està prioritant.

Llegides en conjunt, les preguntes de Torrecilla Pallarès funcionen com una forma de diagnòstic institucional. No demanen solucions tècniques, sinó que obliguen a mirar les estructures que determinen el que és possible i el que no. I és aquí on el comissariat pedagògic pot ser més que una etiqueta: pot ser una pràctica capaç de fer visibles les costures, de qüestionar jerarquies naturalitzades i d'obrir espais de responsabilitat compartida. No perquè tingui respostes tancades, sinó perquè insisteix a fer les preguntes que el museu ha evitat durant massa temps.

Aquesta és, en el fons, la contribució més valuosa del gest de Torrecilla Pallarès: desplaçar el debat cap a un terreny on el museu ja no pot amagar-se darrere de la seva pròpia inèrcia. Un terreny on cal pensar els pressupostos, les autoritats, les genealogies de decisió i les rugositats del dia a dia que condicionen la seva acció.

I és per això que aquesta conversa necessita espais com **Interacció**. Perquè el que s'hi planteja no és una qüestió sectorial menor, sinó un debat de fons sobre les polítiques culturals, les responsabilitats institucionals i la manera com produïm coneixement col·lectiu. Continuar-lo des d'aquí és una manera d'amplificar-lo i, sobretot, de reconèixer que aquesta línia de preguntes pot, i hauria, de seguir tenint espai públic.

Categories: Article

Etiquetes: arts i creació

Etiquetes: educació i cultura

Etiquetes: equipaments culturals

- [5]

URL d'origen: <https://interaccio.diba.cat/blogs/2025/11/comissariat-pedagogic%20>

Enllaços:

[1] <https://interaccio.diba.cat/members/mendozahr>

[2] <https://interaccio.diba.cat/members/torrecillapr>

[3] <https://www.dipta.cat/mamt/agenda/xxi-jornada-pedagogia-art-museus>

[4] https://www.linkedin.com/posts/raquel-torrecilla_comissariatpedagaeigic-pedagogia-mediaciaejcultural-activity-7396139095422550017-Ek2V?utm_source=share&utm_medium=member_desktop&rcm=ACoAAAR-mjIBiPJPc5EiqYDmUf1mTyeGM0ZdnTE

[5] <https://interaccio.diba.cat/node/10307>